Załącznik

do uchwały Nr
Rady Powiatu Radomszczańskiego
z dnia 2014 roku

POWIATOWY
PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
w latach 2014 - 2020

Spis treści

W s t ę p.

A. Adresaci programu.

B. Diagnoza

C. Cel główny programu.

D. Cele operacyjne programu.

I. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych.

II. Ułatwianie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu publicznym.

III. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

V. Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych.

VI. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej.

E. Główni realizatorzy programu.

F. Partnerzy w realizacji działań programowych.

G. Oczekiwane rezultaty działań programowych.

H. Mierniki osiągnięcia celów.

I. Źródła finansowania zadań programowych.

J. Monitoring.

WSTĘP

Obowiązek przygotowania i wprowadzenia w życie powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych wynika z nowelizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2011r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

Pierwszy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych powstał na lata 2003 – 2008, następny na lata 2009 – 2013. Program na lata 2014 – 2020 jest kontynuacją działań na rzecz poprawy warunków życia społecznego osób niepełnosprawnych podjętych w ramach realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

Niepełnosprawność obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych: może być fizyczna, intelektualna, może wynikać z choroby umysłowej lub somatycznej, zaburzenia mogą mieć charakter stały lub przejściowy. Niepełnosprawność dotyczy osób w każdym wieku.

Działania na rzecz poprawy warunków życia osoby z niepełnosprawnością powinny odbywać się zgodnie z założeniami określonymi w Deklaracji Madryckiej przyjętej przez Europejski Kongres na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (Madryt 20-24 marca 2002 rok) - „Każde demokratyczne społeczeństwo powinno okazać szacunek dla powszechnie uznawanych wartości oraz prawnie zabezpieczać ich funkcjonowanie".

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa niepełnosprawność, jako trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Wg Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) za niepełnosprawną należy uznać osobę wymagającą pomocy z zewnątrz, ponieważ nie jest ona w stanie o własnych siłach zaspokoić swych potrzeb ani optymalnie wchodzić w role społeczne. W Polsce za niepełnosprawną uznaje się osobę, która ma orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez uprawniony organ, a także osobę, która odczuwa ograniczenie swej sprawności przy wykonywaniu podstawowych czynności, odpowiednich do swego wieku.

Działania na rzecz osób o ograniczonej sprawności nie mogą zawężać się do świadczeń rehabilitacyjnych, opiekuńczych, leczniczych czy socjalnych, lecz winny dążyć do stworzenia im warunków do pełnego uczestnictwa w życiu gospodarczym, zawodowym i społecznym. Długofalowy proces terapeutycznego i społecznego oddziaływania na osobę z niepełnosprawnością odciąża i zarazem wspomaga jej rodzinę lub opiekunów. Proces „przywracania" społeczeństwu osób z niepełnosprawnością jest w pełni efektywny tylko wówczas, gdy rehabilitację realizuje się w sposób kompleksowy, tzn. efekty rehabilitacji leczniczej wsparte są rehabilitacją społeczną, a utrwalone rehabilitacją zawodową.

Niniejszy program ma na celu eliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym oraz zminimalizowanie skutków niepełnosprawności i umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we

wszystkich obszarach życia. Ponieważ warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych ulegają stałym zmianom, dopuszcza się możliwość poszerzenia programu o nowe obszary działań.

Celem Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Radomszczańskim w latach 2014 – 2020 jest przedstawienie diagnozy problemu niepełnosprawności w powiecie oraz dotychczas podejmowanych działań na rzecz osób niepełnosprawnych przez instytucje samorządowe, określenie zadań, których realizacja przyczyniłaby się do poprawy warunków funkcjonowania osób o ograniczonej sprawności w społeczności lokalnej, przy uwzględnieniu istniejących zasobów i możliwości powiatu w zakresie realizacji tych zadań.

Skuteczna pomoc społeczna i rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych może być prowadzona przez samorząd powiatowy tylko w przypadku zabezpieczenia odpowiednich funduszy celowych i środków unijnych. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych finansowana jest głównie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zaplanowane zadania realizowane przez powiat przy ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowych działających na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.

Program został opracowany w oparciu o następujące regulacje prawne:

- Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych (Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych 1993r.).
- Dyrektywę Rady Unii Europejskiej z dnia 27 listopada 2000r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla równego traktowania przy zatrudnianiu i wykonywaniu zawodu (2000/78/WE).
- Deklarację Madrycką.
- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
- Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. 1997, Nr 50, poz. 475) Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r.
- Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 595 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

W Programie poza diagnozą problemu ustalono również *cele i zadania* wynikające bezpośrednio z oceny sytuacji osób niepełnosprawnych zamieszkałych w powiecie. Realizacja celów działań wynikających z „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Radomszczańskiego na Lata 2014-2020” jest zgodna z kierunkami działań ujętymi w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Radomszczańskiego na lata 2011 – 2015.

A. ADRESACI PROGRAMU.

Odbiorcami programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkałe na terenie powiatu radomszczańskiego oraz instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką niepełnosprawności w powiecie.

B. D I A G N O Z A

Niepełnosprawność według orzeczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku

Powiatowe zespoły orzekają na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo, za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej. Orzeczenia powiatowego zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, zawierają wskazania dotyczące w szczególności:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

Zespół ustala trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

- **znaczny**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
- **umiarkowany**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.
- **lekki**, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności stanowi także podstawę do przyznania ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych m.in. w formie:

1) szkoleń, stażu, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego dorosłych, badań lekarskich lub psychologicznych, studiów podyplomowych (zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy jako poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu)
2) środków PFRON na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
3) uprawnienia do niepodejmowania pracy w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych,.
4) dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym (dla osób zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności).

Orzeczenia Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku dot. osób powyżej 16 roku życia.

tab. 1

Przyczyny niepełnosprawności	2010				2011				2012			
	Stopień niepełnosprawności			Razem 2010r	Stopień niepełnosprawności			Razem 2011 r.	Stopień niepełnosprawności			Razem 2012r.
	znaczny	umiarkowany	lekki		znaczny	umiarkowany	lekki		znaczny	umiarkowany	lekki	
Upośledzenie umysłowe	14	22	8	44	8	15	5	28	12	23	3	38
Choroby psychiczne	87	133	81	301	61	144	78	283	101	158	90	349
Zaburzenia głosu, mowy, choroby słuchu	6	33	32	71	3	18	28	49	8	29	46	83
Choroby narządu wzroku	16	19	28	63	19	9	27	55	30	27	38	95
Schorzenia narządu ruchu	134	307	259	700	128	288	182	598	156	311	150	617
Epilepsja	9	43	12	64	4	43	13	60	7	40	6	53
Choroby układu oddechowego i krążenia	150	247	144	541	189	232	104	525	194	286	113	593
Choroby układu pokarmowego	37	37	12	86	42	39	15	96	43	33	13	89
Choroby układu moczowo-płciowego	31	32	5	68	46	36	4	86	37	36	11	84
Choroby neurologiczne	183	137	55	375	165	124	50	339	287	250	57	594
Całościowe zaburzenia rozwojowe	4	0	0	4	4	0	0	4	1	0	0	1
Inne	49	137	41	227	55	98	42	195	73	124	42	239
Razem	**720**	**1147**	**677**	**2544**	**724**	**1046**	**548**	**2318**	**949**	**1317**	**569**	**2835**

Dane: Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku

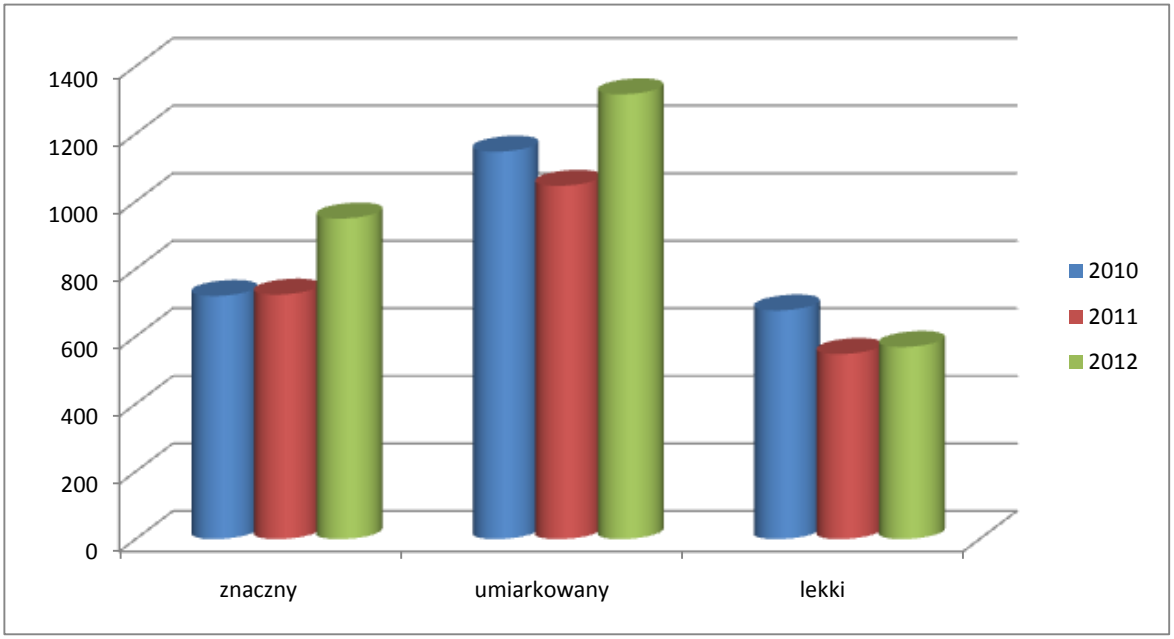

Wykres Nr 1.

Jak wynika z powyższego w 2012r. nastąpił znaczny wzrost (22,3%) liczby orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w stosunku do 2011r., wydanych dorosłym mieszkańcom powiatu radomszczańskiego. Najwyższy wzrost orzeczeń odnotowano w zakresie lekkiego (31,08 %) i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (25,9%). Głównymi przyczynami zakwalifikowania do niepełnosprawności są schorzenia narządu ruchu, schorzenia neurologiczne oraz schorzenia układu oddechowego i krążenia.

Orzeczenia Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku dot. osób poniżej 16 roku życia.

tab. 2

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Lata		
		2010	2011	2012
1.	Upośledzenie umysłowe	30	17	19
2.	Choroby psychiczne	8	8	13
3.	Zaburzenia głosu, mowy, choroby słuchu	12	11	21
4.	Choroby narządu wzroku	15	15	21
5.	Schorzenia narządu ruchu	31	27	34
6.	Epilepsja	10	20	17
7.	Choroby układu oddechowego i krążenia	47	72	73
8.	Choroby układu pokarmowego	7	11	3
9.	Choroby układu moczowo-płciowego	13	16	7
10.	Choroby neurologiczne	46	56	50
11.	Całościowe zaburzenia rozwojowe	7	14	16
12.	Inne	52	44	52
Razem:		**278**	**311**	**326**

Dane: Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku

Z powyższego zestawienia wynika, że również z roku na rok wzrasta liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością zamieszkałych na terenie powiatu radomszczańskiego, a głównymi przyczynami niepełnosprawności dzieci są schorzenia układu oddechowego i krążenia, następnie choroby neurologiczne i narządu ruchu.

Pomoc Ośrodków Pomocy Społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu radomszczańskiego

Ośrodki Pomocy Społecznej są jednostkami organizacyjnymi samorządów gminnych, realizującymi statutowo zadania gmin w zakresie pomocy społecznej. Wśród głównych grup osób objętych pomocą tychże jednostek są osoby z niepełnosprawnością. Wachlarz świadczeń udzielanych tej grupie mieszkańców powiatu przez OPS-y jest szeroki i realizowany w szczególności o ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i ustawę z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych. Poniższe tabele przedstawiają formy pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym przez OPS-y w latach 2010 -2012.

Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych objętych pomocą OPS-ów w 2010 r.

tab. 3

Lp.	Gmina	Stopień niepełnosprawności				Płeć		Zatrudnieni	Dodatek z tytułu kształcenia i rehab.	Świadczenia opiekuńcze	
		Z	U	L	razem	K	M			zas. pielęgn.	świad. pielęgn.
1	Miasto Radomsko	258	448	255	961	450	511	Brak Danych	Brak danych	837	98
2	Gmina Radomsko	66	25	0	91	60	38	0	6	98	5
3	Przedbórz	113	44	0	157	51	106	0	19	157	17
4	Kamieńsk	56	48	3	107	54	53	0	3	97	17
5	Dobryszyce	39	27	0	66	31	35	1	Brak Danych	56	7
6	Gidle	69	90	13	172	62	110	0	4	129	0
7	Gomunice	63	44	1	108	47	61	Brak Danych	0	77	2
8	Kobiele Wlk.	15	7	0	22	15	7	2	2	22	5
9	Kodrąb	54	21	0	75	40	35	0	2	75	6
10	Lgota Wlk.	52	39	1	92	39	53	0	2	74	10
11	Ładzice	70	78	0	148	36	112	0	4	85	4
12	Masłowice	53	21	0	74	33	41	Brak Danych	2	74	0
13	Wielgomłyny	40	28	0	68	28	40	0	4	68	6
14	Żytno	56	33	43	132	67	65	3	5	89	10
Razem		**746**	**505**	**61**	**2273**	**563**	**756**	**6**	**53**	**1938**	**187**

Dane: Ośrodków Pomocy Społecznej

Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych objętych pomocą OPS-ów w 2011r.

tab. 4

Lp.	Gmina	Stopień niepełnosp.				Płeć		Zatrudnieni	Dodatek z tytułu kształcenia i rehab.	Świadczenia opiekuńcze	
		Z	U	L	razem	K	M			zas. pielęgn.	świad. pielęgn.
1	Miasto Radomsko	271	442	252	965	443	522	Brak Danych	Brak Danych	863	147
2	Gmina Radomsko	67	38	0	105	57	48	0	6	105	17
3	Przedbórz	150	48	0	198	91	107	0	10	153	39
4	Kamieńsk	58	49	2	109	54	55	0	2	98	15
5	Dobryszyce	37	26	0	63	29	34	Brak Danych	Brak Danych	52	7
6	Gidle	62	107	15	184	60	124	Brak Danych	6	141	29
7	Gomunice	61	48	1	110	48	62	Brak Danych	0	82	4
8	Kobiele Wlk.	7	4	0	11	5	6	0	4	11	13
9	Kodrąb	54	26	0	80	41	39	0	4	80	12
10	Lgota Wlk.	59	47	3	109	47	62	0	1	80	21
11	Ładzice	68	72	0	140	32	108	0	4	86	4
12	Masłowice	69	24	0	93	45	48	Brak Danych	3	93	13
13	Wielgomłyny	40	31	0	71	32	39	0	5	71	24
14	Żytno	59	32	35	126	67	59	1	2	91	10
Razem		**791**	**552**	**56**	**2364**	**608**	**791**	**1**	**47**	**2006**	**355**

Dane: Ośrodków Pomocy Społecznej

Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych objętych pomocą OPS-ów w 2012r.

tab. 5

Lp.	Gmina	Stopień niepełnosp.				Płeć		Zatrudnieni	Dodatek z tytułu kszt. i rehab.	Świadczenia opiekuńcze	
		Z	U	L	razem	K	M			zas. pielęgn.	świad. pielęgn
1	Miasto Radomsko	282	451	232	965	443	522	Brak Danych	Brak Danych	906	193
2	Gmina Radomsko	66	34	0	100	56	44	0	7	100	29
3	Przedbórz	192	55	0	247	124	123	0	17	170	65
4	Kamieńsk	62	53	3	118	56	62	0	2	100	4
5	Dobryszyce	42	44	0	86	37	49	Brak Danych	Brak Danych	56	12
6	Gidle	66	109	17	192	60	132	Brak Danych	6	144	66
7	Gomunice	56	42	2	100	44	56	Brak Danych	0	73	9
8	Kobiele Wlk.	10	16	0	26	16	10	0	4	26	11
9	Kodrąb	62	24	0	86	41	45	0	4	86	15
10	Lgota Wlk.	57	41	4	102	41	61	0	1	77	21
11	Ładzice	65	71	0	136	30	106	0	4	87	4
12	Masłowice	86	18	0	104	54	50	Brak Danych	2	104	25
13	Wielgomłyny	39	32	0	71	31	40	0	3	71	38
14	Żytno	56	46	41	143	76	67	2	4	99	15
Razem		**859**	**585**	**67**	**2.476**	**666**	**845**	**2**	**54**	**2.099**	**507**

Dane: Ośrodków Pomocy Społecznej

Liczba dzieci niepełnosprawnych objętych pomocą OPS-ów w 2010r.

tab. 6

Lp.	Gmina	Płeć		Liczba os. korzystających z rehabilitacji	Dodatek z tytułu kształcenia i rehab.	Świadczenia opiekuńcze	
		K	M			zas. pielęgn.	świad. pielęgn.
1	Miasto Radomsko	Brak Danych	Brak Danych	Brak Danych	253	144	58
2	Gmina Radomsko	11	17	0	22	28	10
3	Przedbórz	16	26	0	31	42	20
4	Kamieńsk	17	13	0	30	30	12
5	Dobryszyce	14	22	0	27	36	7
6	Gidle	14	15	0	29	29	29
7	Gomunice	10	17	Brak Danych	16	27	13
8	Kobiele Wlk.	13	18	0	29	31	9
9	Kodrąb	18	12	0	22	30	5
10	Lgota Wlk.	11	18	0	26	29	8
11	Ładzice	6	12	0	18	18	2
12	Masłowice	13	13	0	26	26	12
13	Wielgomłyny	21	15	0	31	36	20
14	Żytno	19	20	3	31	39	16
Razem		**183**	**218**	**3**	**591**	**545**	**221**

Dane: Ośrodków Pomocy Społecznej

Liczba dzieci niepełnosprawnych objętych pomocą OPS-ów w 2011r.

tab. 7

Lp.	Gmina	Płeć		Liczba os. korzystających z rehabilitacji	Dodatek z tytułu kształcenia i rehab.	Świadczenia opiekuńcze	
		K	M			zas. pielęgn.	świad. pielęgn.
1	Miasto Radomsko	Brak Danych	Brak Danych	Brak Danych	258	173	70
2	Gmina Radomsko	11	19	0	24	30	10
3	Przedbórz	13	29	0	40	42	18
4	Kamieńsk	18	15	0	33	33	13
5	Dobryszyce	14	22	Brak Danych	28	36	9
6	Gidle	18	19	0	37	37	24
7	Gomunice	12	26	Brak Danych	23	33	17
8	Kobiele Wlk.	8	14	0	23	28	9
9	Kodrąb	18	12	0	20	30	8
10	Lgota Wlk.	11	20	0	28	31	9
11	Ładzice	7	12	0	19	19	2
12	Masłowice	12	17	0	29	29	13
13	Wielgomłyny	19	13	0	27	32	20
14	Żytno	18	17	2	32	35	23
Razem		**179**	**235**	**2**	**621**	**588**	**245**

Dane: Ośrodków Pomocy Społecznej

Liczba dzieci niepełnosprawnych objętych pomocą OPS-ów w 2012r.

tab. 8

Lp.	Gmina	płeć		liczba os. korzystających z rehabilitacji	dodatek z tytułu kształcenia i rehab.	świadczenia opiekuńcze	
		K	M			zas. pielęgn.	świad. pielęgn.
1	Miasto Radomsko	Brak Danych	Brak Danych	Brak Danych	273	226	83
2	Gmina Radomsko	13	18	Brak Danych	24	31	7
3	Przedbórz	16	31	0	41	47	24
4	Kamieńsk	21	15	0	36	36	11
5	Dobryszyce	13	23	Brak Danych	28	36	11
6	Gidle	17	19	0	36	36	24
7	Gomunice	9	23	Brak Danych	19	26	20
8	Kobiele Wlk.	12	14	0	22	26	10
9	Kodrąb	17	12	0	23	29	8
10	Lgota Wlk.	11	23	0	28	34	10
11	Ładzice	7	12	0	19	19	3
12	Masłowice	12	19	Brak Danych	31	31	12
13	Wielgomłyny	18	12	0	27	30	22
14	Żytno	19	18	4	33	37	30
Razem		**185**	**239**	**4**	**640**	**644**	**275**

Dane: Ośrodków Pomocy Społecznej

Działania powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym i realizowana jest przede wszystkim poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych.

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku. Są one w głównej mierze finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla Powiatu Radomszczańskiego w latach 2010 – 2013.

(wg algorytmu)

tab. 9

Lp	Zadanie	2010	2011	2012	2013
1.	Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	667 181 zł	680 548 zł	946 362 zł	612 695 zł
2.	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej	99 500 zł	75 000 zł	471 000 zł	156 000 zł
3.	Warsztaty terapii zajęciowej	369 900 zł	369 900 zł	369 900 zł	369 900 zł
Razem:		**1 136 581 zł**	**1 125 448 zł**	**1 787 262 zł**	**1 138 595 zł**

Dane: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku

Liczba wniosków dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez PCPR

tab. 10

Lp.	Rodzaje dofinansowań	Liczba wniosków			
		2010	2011	2012	2013
1.	Turnusy rehabilitacyjne	39	11	42	-
2.	Sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze	839	1 158	1 680	1 779
3.	Bariery architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się	38	101	93	-
4.	Sport, kultura, turystyka i rekreacja	7	5	5	7
Razem:		923	1 275	1 820	1 786

Dane: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku

Dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych.

Osoby korzystające najczęściej zwracają się o dofinansowanie do:

- środków pomocniczych - pieluchomajtki, cewniki i worki na mocz itp,
- środków ortopedycznych - kule, balkoniki, laski, protezy kończyn, aparaty słuchowe, systemy FM itp,
- sprzętu rehabilitacyjnego - rowerki, łóżka, maty itp.

Należy podkreślić, iż w/w przedmioty i środki są niezwykle kosztowne i bez wsparcia finansowego ze strony PFRON byłyby niemożliwe do zakupu przez większość osób niepełnosprawnych.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych.

Osoby niepełnosprawne, które mają problemy w poruszaniu się, najczęściej ubiegają się o dostosowanie łazienek, polegające w szczególności na zamianie wanny na prysznic wraz z siedziskiem, montaż stosownych uchwytów, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz o dofinansowanie wykonywania podjazdów do domów.

Najczęściej o usługi te zwracają się osoby starsze niepełnosprawne mieszkające w budynkach lub mieszkaniach niedostosowanych do ich indywidualnych potrzeb. Dofinansowanie ze środków PFRON umożliwia tym osobom zaspokojenie podstawowych życiowych potrzeb.

Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych, wnioskodawcy najczęściej ubiegają się o komputery, łóżka rehabilitacyjne, podnośniki wannowe, schodołazy, windy zewnętrzne. Urządzenia te pozwalają na w miarę komfortowe poruszanie się osobom niepełnosprawnym w obrębie własnego mieszkania i jego najbliższego otoczenia.

Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu, tu wnioskodawcy najczęściej występują o sprzęt komputerowy, który w połączeniu z Internetem pozwala im na kontakt z otaczającym światem.

Działania powiatu w zakresie rehabilitacji zawodowej

Celem rehabilitacji zawodowej jest ułatwianie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Formy dofinansowań z zakresu rehabilitacji zawodowej w ramach środków PFRON (środki algorytmu)

tab. 11

	Kwota środków ogółem w zł							
Rodzaje dofinansowań	**2010**		**2011**		**2012**		**2013**	
środki na podjęcie działalności gospodarczej	4	99 500	3	75 000	3	60 000	0	0
zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	0	0	0	0	9	411 000	3	156 000
Razem:	**4**	**99 500**	**3**	**75 000**	**12**	**476 000**	**3**	**156 000**

Dane: Referatu ds. Ochrony Zdrowia Starostwa Powiatowego

Ponadto od 2012r. w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II" realizowany jest obszar „**G"** dotyczący rehabilitacji zawodowej. W ramach tego obszaru powiat może ubiegać się o dotację w wysokości 50 % środków przeznaczonych w danym roku na rehabilitację zawodową ze środków algorytmu (tab. 14 i 15).

Programy powiatowe na rzecz osób niepełnosprawnych

1. Pilotażowy program pn. „Aktywny Samorząd”

W 2012r. Powiat Radomszczański przystąpił również do realizacji pilotażowego programu „AKTYWNY SAMORZĄD” finansowanego ze środków PFRON. Jednostką organizacyjną powiatu realizującą program jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.

Podjęcie się przez Powiat Radomszczański realizacji przedmiotowego programu jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Adresatami programu są osoby niepełnosprawne z terenu Powiatu Radomszczańskiego do których skierowano za pośrednictwem instytucji pomocy społecznych, urzędów gmin oraz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych informacje dotyczące realizowanego programu. Z pomocy w 2012 r. skorzystało 36 osób.

Program był realizowany również w 2013 r. Łącznie 84 osoby niepełnosprawne uzyskały wsparcie w łącznej kwocie - 274.142,58 zł, w następujących formach:

- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B - 2 osoby na kwotę – 2.588 zł
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej - 4 osoby na kwotę – 2.442,65 zł
- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu -1 osoba – 5.000 zł
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania - 10 osób na kwotę – 55.110,60 zł.
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 10 osób na kwotę - 89.514,58 zł
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym - 57 osób na kwotę – 119.659,75 zł.

2. Projekt systemowy „Aktywnym i zintegrowanym zawsze lepiej”

Od 2009r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku realizuje projekt systemowy pn. „Aktywnym i zintegrowanym zawsze lepiej” w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI Priorytet VII. PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt jest skierowany do grup mieszkańców powiatu radomszczańskiego zagrożonych wykluczeniem społecznym, a wśród nich do osób z niepełnosprawnością.

Celem głównym projektu jest rozwój aktywnej integracji wśród klientów PCPR w Radomsku oraz upowszechnienie pracy socjalnej. Celami szczegółowymi projektu są: wzrost potencjału społeczno – zawodowego uczestników projektu, przyczyniający się do powrotu na rynek pracy społecznego, wzrost poziomu integracji uczestników. W ramach przedmiotowego projektu działaniami objęto:

- w 2011r. – 80 osób niepełnosprawnych
- w 2012r. – 80 osób niepełnosprawnych
- w 2013r. – 77 osób niepełnosprawnych.

Formy działań aktywizujących zrealizowanych w ramach projektu systemowego „Aktywnym i zintegrowanym zawsze lepiej” w latach 2011 - 2013

tab.12

Lp.	Rodzaje działań	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w latach		
		2011	2012	2013
1.	Treningi kompetencji i umiejętności społecznych	44	55	52
2.	Arteterapia	36	25	21
3.	Kurs „Podstawy obsługi komputera”	29	21	25
4.	Kurs „Komputerowy dla zaawansowanych”	-	6	4
5.	Kurs „Grafiki komputerowej”	12	14	3
6.	Kurs „Komputerowy e-Citizen”	-	-	-
7.	Kurs „Makijażu profesjonalnego	3	5	9

8.	Kurs „Fotograficzny”	14	5	4
9.	Kurs „Bukieciarstwa”	18	16	16
10.	Kurs „Garncarstwa”	4	-	-
11.	Kurs „Gotowania i dekorowania stołów”	-	13	11
12.	Konsultacje medyczne	76	80	66
13.	Zajęcia/zabiegi rehabilitacyjne	46	36	31
14.	Zespół ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo na basenie	25	30	29
15.	Muzykoterapia	4	6	3
16.	Terapia psychologiczna indywidualna	1	1	2
17.	Terapia psychologiczna grupowa	6	6	8
18.	Refundacja kosztów finansowania zajęć szkolnych związanych z uzupełnianiem wykształcenia na poziomie policealnym	-	-	1
19.	Vauchery na usługi kosmetyczne	-	-	7
20.	Vauchery na usługi	-	-	1

Dane: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku

Poza wyżej wymienionymi formami wsparcia w ramach projektu osoby niepełnosprawne uczestniczyły również w **działaniach środowiskowych**, tj.

- w 2011r. spotkanie integracyjne, piknik rodzin zastępczych, spektakl teatralny, dwudniowa wycieczka edukacyjno-kulturalna Puławy – Kazimierz Dolny oraz konferencja podsumowująca realizację projektu połączona ze Spotkaniem Wigilijnym,
- w 2012r. spotkanie integracyjne, piknik rodzinny, spektakl teatralny, dwudniowa wycieczka edukacyjno-kulturalna do Wrocławia oraz konferencja podsumowująca realizację projektu połączona również ze Spotkaniem Wigilijnym,
- w 2013r. również spotkanie integracyjne, piknik rodzinny, spektakl teatralny, trzydniowa wycieczka edukacyjno-kulturalna do Zakopanego oraz konferencja podsumowująca realizację projektu połączona ze Spotkaniem Wigilijnym.

3. „Program wyrównywania różnic między regionami II”

Powiat Radomszczański uczestniczy w „Programie wyrównywania różnic między regionami II” od 2006r. zarówno, jako realizator wniosków gmin z terenu powiatu, jak również, jako samodzielny wnioskodawca. Ogółem w ramach programu pozyskano środki w kwocie - 1 199 329 zł

Celem strategicznym przedmiotowego programu jest **wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.**

Celami operacyjnymi programu są:

1) poprawa wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,
2) zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych i zakładów opieki zdrowotnej,
3) zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych,
4) zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
5) zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne,
6) poprawa dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych,
7) zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Środki pozyskane w ramach „Programu wyrównywania różnic miedzy regionami II” 2010 rok

tab.13

Jednostka	Obszar	Zadanie	Kwota zł
SPZOZ Gidle	B	budowa podjazdu	22 394,34
SPZOZ Kobiele Wielkie	B	zakup i montaż windy	109 952,54
SPZOZ Przedbórz	B	zakup i montaż windy	75 411,37
SPZOZ Radomsk o	B	zakup i montaż windy	39 891,71
Miasto Radomsko	B	likwidacja barier architektonicznych w PSP nr 3	10 658,58
Razem			**258 308,45**

2012 rok

tab.14

Jednostka	Obszar	Zadanie	Kwota zł
SPZOZ Masłowice	B	zakup i montaż windy	49 000,00
Powiat Radomszczański	G	wyposażenie 4 stanowisk pracy	200 000,00
Razem			**249 000,00**

2013 rok

tab.15

Jednostka	Obszar	Zadanie	Kwota zł
Gmina Przedbórz	D	zakup mikrobusu	80 000,00
Powiat Radomszczański	G	dotacja na podjęcie 3 działalności gosp.	78 000,00
Razem			**158 000,00**

Dane: Referatu ds. Ochrony Zdrowia Starostwa Powiatowego

Inne działania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych

1. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Placówka funkcjonuje od 2003r. w Radomsku przy ul. Kopiec 17. Jest prowadzona na zlecenie powiatu przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne Oddział Terenowy w Radomsku. Jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacja zadań WTZ odbywa się poprzez:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania

o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej,

- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Placówka posiada 25 miejsc statutowych. Terapia zorganizowana jest w 5 pracowniach.

2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ – jednostki organizacyjne Powiatu Radomszczańskiego

Dom pomocy społecznej to jednostka, której zadaniem jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, którzy z uwagi na wiek, bądź przewlekłą chorobę lub niepełnosprawność nie są w stanie samodzielnie egzystować w środowisku.

Jest to placówka, która zapewnia oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży, także usługi opiekuńcze polegające na pielęgnacji i pomocy w podstawowych czynnościach życiowych oraz przy załatwianiu spraw osobistych. Domy świadczą również inne usługi wspomagające, polegające między innymi na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych jej mieszkańców.

Dom pomocy społecznej podejmuje w miarę ich możliwości działania zmierzające do usamodzielniania mieszkańców. Istotna jest także praca na rzecz utrzymywania i rozwijania kontaktów mieszkańców z rodziną i środowiskiem.

Na terenie powiatu funkcjonują dwa domy pomocy społecznej, będące jednostkami organizacyjnymi Powiatu Radomszczańskiego, tj.:

1. **DOM POMOCY SPOŁECZNEJ dla osób w podeszłym wieku** w Radomsku, ul. I. Krasickiego 138. Liczba miejsc statutowych - 60.
2. **DOM POMOCY SPOŁECZNEJ dla mężczyzn przewlekle psychicznie chorych** z/s Radziechowice Pierwsze Nr 2, gm. Ładzice. Liczba miejsc w placówce - 136.

Realizacja Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Radomszczańskiego na Lata 2014 - 2020 ma na celu podniesienie poziomu życia i rozwoju integracji oraz pozytywnego postrzegania osób niepełnosprawnych w społeczności powiatu oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tej grupy mieszkańców powiatu.

C. CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

„Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Radomszczańskiego"

Powyższy cel jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Radomszczańskiego. Działania zmierzające do jego realizacji z jednej strony opierają się na tworzeniu warunków sprzyjających wyrównywaniu szans i integracji społecznej osób niepełnosprawnych, a z drugiej strony są skierowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, tak, aby wzmocnić ich aktywność i samodzielność w środowisku lokalnym.

D. CELE OPERACYJNE PROGRAMU :

CEL I. **Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych**

Ograniczenia sprawności kojarzone są jako odchylenia od normy, a kontakty z osobami niepełnosprawnymi często budzą zakłopotanie. Problem osób niepełnosprawnych tkwi nie tyle w niepełnosprawności, co w sposobie ich postrzegania przez osoby sprawne. Przeciętny Polak postrzega osoby niepełnosprawne przez pryzmat niskich świadczeń rentowych, bezradności i szeregu ograniczeń. Takie postrzeganie niepełnosprawnych doprowadza do ich marginalizacji. Istotną więc sprawą jest zmiana społecznego sposobu myślenia, postaw wobec organizacji życia osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie kampanii społecznych, przedsięwzięć integracyjnych i promocji osiągnięć tych osób w różnych dziedzinach życia.

Z powodu różnych ograniczeń osoby niepełnosprawne często nie mają możliwości samodzielnego dotarcia do źródeł informacji w celu uzyskania odpowiedniej pomocy. Szczególnie pożądanymi informacjami w środowisku osób niepełnosprawnych są wskazówki, jak starać się o refundacje, dofinansowania, jak i gdzie uzyskać pomoc instytucji pomocy

społecznej. Wyraźnie widać również zapotrzebowanie na podnoszenie świadomości w zakresie praw osób niepełnosprawnych.

Jedną z najważniejszych dziedzin w społecznej integracji osób niepełnosprawnych odgrywa edukacja. Wiele dzieci wciąż jest wykluczonych z powszechnego szkolnictwa, głównie z powodu ograniczonej mobilności, niepełnosprawności sensorycznej czy trudności w komunikowaniu się i uczeniu. Ważne jest włączenie dziecka z niepełnosprawnością w powszechny nurt edukacji. Dzieci niepełnosprawne, które uczą się w szkołach ze swoimi rówieśnikami, w większym stopniu rozwijają swoje społeczne i zawodowe umiejętności, potrzebne w codziennym życiu i na rynku pracy.

Z a d a n i a

1. Prowadzenie działań informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.
2. Inicjowanie i promowanie twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.
3. Inicjowanie i wspieranie organizacji spotkań i imprez o charakterze integracyjnych, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym, poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
4. Propagowanie tworzenia klas integracyjnych we wszystkich typach szkół.
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania edukacji społecznej i obywatelskiej dotyczącej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz promowanie nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.
6. Udostępnianie informacji na temat praw osób niepełnosprawnych, działań podejmowanych przez poszczególne gminy i powiat w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych.
7. Uaktualnianie i udostępnianie baz danych organizacji pozarządowych działających w środowisku osób niepełnosprawnych, zakładów pracy chronionej, szkolnictwa specjalnego i integracyjnego.

CEL II. **Ułatwianie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu publicznym**

Ważnym problemem w zakresie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym naszej lokalnej społeczności są bariery architektoniczne i urbanistyczne istniejące w

miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, w budynkach użyteczności publicznej, a także bariery transportowe wynikające z niedostatecznego dostosowania infrastruktury komunikacyjnej. Usuwanie tych barier nieodłącznie kojarzy się z wyrównywaniem szans osób niepełnosprawnych.

Aby skutecznie wspierać niepełnosprawnych należy dostarczyć im odpowiednią wiedzę na temat ich praw i uprawnień. Wiedza ta jest również potrzebna członkom rodzin oraz całemu społeczeństwu. Istotną sprawą jest również edukacja osób zawodowo zajmujących się pracą z osobami niepełnosprawnymi i realizujących zadania na rzecz tej grupy obywateli, a więc pracowników urzędów administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędu pracy i służby zdrowia.

Z a d a n i a

1. Wspieranie w środowisku lokalnym działań mających na celu usuwanie barier funkcjonalnych: urbanistycznych, architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się, dotyczących życia publicznego osób niepełnosprawnych.
2. Poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
3. Bieżąca informacja o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
4. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości obsługi osób niepełnosprawnych, w szczególności w urzędach administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędzie pracy i placówkach służby zdrowia.
5. Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.

CEL III. **Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych**

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest bez wątpienia niekorzystna. Wyraża się ona niskim poziomem aktywności zawodowej i relatywnie wysokim bezrobociem. Na taki stan rzeczy mają wpływ różne czynniki. Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy i niezadowalająca skuteczność dotychczas stosowanych zachęt uwarunkowana jest także stereotypami na temat osób niepełnosprawnych. Dlatego rzeczą ważną jest, by zaproponować osobom niepełnosprawnym działania pozwalające na podniesienie ich kwalifikacji, a tym samym poprawę ich funkcjonowania na otwartym rynku pracy.

Bezrobocie niepełnosprawnych wcale nie oznacza braku zdolności i kompetencji. Niestety pracodawcy lub potencjalni pracodawcy zwykli bardziej zwracać uwagę na niepełnosprawność, niż na wykształcenie i zdolności danej osoby. W efekcie takich postaw możliwości uzyskania zatrudnienia przez niepełnosprawnych są ograniczone.

Często osoby niepełnosprawne nie posiadają umiejętności efektywnego poszukiwania pracy, zwłaszcza zaprezentowania potencjalnemu pracodawcy własnej oferty. W zdobyciu takich umiejętności posłużyć mogą szkolenia i treningi prowadzone przez doradców zawodowych.

Osoby niepełnosprawne mają często trudności z wyborem odpowiedniego zawodu. Poradnictwo zawodowe może pomóc w ocenie zawodowej zdolności do pracy osoby niepełnosprawnej oraz w wyborze zawodu. Ważne jest, aby rozpoczęcie tego procesu nastąpiło najpóźniej w ostatniej klasie gimnazjum. Uczniowie powinni otrzymać pełną informację o możliwościach dalszego kształcenia i mieć możliwość korzystania z usług doradczych.

Wielu spośród niepełnosprawnych nie posiada zawodu bądź niepełnosprawność uniemożliwia wykonywanie posiadanego zawodu. Takie osoby muszą mieć możliwość przekwalifikowania się lub doskonalenia zawodowego.

Z a d a n i a

1. Pomoc osobom niepełnosprawnym w przystosowaniu się do funkcjonowania na otwartym rynku pracy poprzez:
   - poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych: udzielanie porad indywidualnych oraz grupowych przez doradców zawodowych,
   - organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych w celu zwiększenia ich szansy na uzyskanie zatrudnienia, aktywności zawodowej oraz podwyższenia kwalifikacji zawodowych,
   - organizowanie giełdy pracy dla osób niepełnosprawnych,
   - uczestnictwo osób niepełnosprawnych w Targach Pracy.

2. Wspieranie zatrudniania i samo zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez:
   - wskazywanie korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
   - pomoc finansowa dla pracodawców na tworzenie i wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
   - wsparcie osób niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą,
   - organizowanie subsydiowanych miejsc pracy - prace interwencyjne,
   - organizowanie staży dla osób niepełnosprawnych,
   - wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych.

CEL IV. **Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych**

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych jest zespołem działań w szczególności leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym udziale tych osób, optymalnego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna jest realizowana przede wszystkim poprzez wyrabiane zaradności osobistej i pobudzanie społecznej aktywności niepełnosprawnych, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Do podstawowych form wspomagających ten proces zalicza się uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej i turnusach rehabilitacyjnych.

Bardzo istotnym elementem procesu rehabilitacji jest szybkie i adekwatne do potrzeb zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. Osoby wymagające powyższego zaopatrzenia winny mieć zapewniony do niego swobodny dostęp w oparciu o środki Narodowego Funduszu Zdrowia i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Niepełnosprawni bardzo często ze względu na ograniczenia sprawnościowe nie mają możliwości swobodnego korzystania z mieszkania i urządzeń sanitarnych. Napotykają na bariery architektoniczne, którymi najczęściej są: progi, schody, śliskie podłogi, brak podjazdów, wanny w łazienkach itd. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych podnosi poziom ich samodzielności i niezależności w życiu codziennym.

Osoby niepełnosprawne napotykają również na bariery w komunikowaniu się z otoczeniem, co często powoduje izolację społeczną. Dofinansowanie zakupu komputerów, podłącza do internetu, itp., zapobiega takiej sytuacji i podnosi komfort życia osób niepełnosprawnych

Z a d a n i a

1. Udzielanie dofinansowania do zakupu środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.
2. Udzielanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
3. Udzielanie dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.

4. Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pozyskiwanie środków na zakup dodatkowego sprzętu.
5. Udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

CEL V. **Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych**

Dostęp do edukacji jest podstawowym elementem, który decyduje o włączeniu osób niepełnosprawnych do życia społecznego. Działania dotyczą wszystkich etapów edukacji: począwszy od żłobka poprzez przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę średnią, a także doskonalenie zawodowe przez cały okres aktywności zawodowej. Konieczne jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym, bez względu na stopień i rodzaj niepełnosprawności, pełnego dostępu do edukacji, rozwijania osobowości, talentu, kreatywności, tak, aby w pełni mogły wykorzystywać swój potencjał w zakresie możliwości intelektualnych i fizycznych. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w powszechnej edukacji jest ważne także z uwagi na proces integracji społecznej z środowiskiem lokalnym.

Z a d a n i a

1. Wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością w tym z niepełnosprawnością sprzężoną poprzez rehabilitację, terapię biofeedback, terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną.
2. Udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.
3. Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna, logopedyczna, oraz w miarę potrzeb diagnoza rehabilitanta, surdologopedy, neurologopedy, tyflopedagoga oraz wydawanie orzeczeń do kształcenia specjalnego a także opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.
4. Kierowanie dzieci z uszkodzonym wzrokiem, słuchem lub autyzmem do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piotrkowie Tryb w celu wydania stosownych orzeczeń.
5. Wspomaganie młodzieży niepełnosprawnej w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
6. Współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

7. Pedagogizacja rodziców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom niepełnosprawnym.
8. Szkolenia dla nauczycieli dotyczące kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkole ogólnodostępnej.
9. Organizowanie transportu dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej.
10. Wspieranie działań w zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
11. Inicjowaniu działań nakierowanych na rodziców uczniów niepełnosprawnych poprzez szkolenia, terapię, grupy wsparcia.

CEL VI. **Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej.**

Pomoc społeczna jest narzędziem udzielania pomocy osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji i nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów. W stosunku do osób niepełnosprawnych poza zabezpieczaniem niezbędnych potrzeb życiowych, konieczne jest również udzielanie specjalistycznej pomocy nakierowanej na usamodzielnienie się niepełnosprawnych. Pomoc ta powinna być zorganizowana tak, aby motywować osoby niepełnosprawne do samodzielnego rozwiązywania problemów zgodnie z własnymi możliwościami. Bardzo ważnym działaniem jest także diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych oraz szczegółowe rozpoznawanie ich potrzeb, aby możliwe było szybkie udzielenie adekwatnej do potrzeb pomocy.

Z a d a n i a

1. Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia: środowiskowych domów samopomocy, dziennych domów pobytu, mieszkań chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie.
2. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
3. Tworzenie warunków do korzystania niepełnosprawnych z profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych pojawiających się w związku z niepełnosprawnością,
4. Podejmowanie działań w zakresie zmniejszenia obszarów biedy, wykluczenia i patologii społecznej, stanowiących jedne z przyczyn niepełnosprawności u dzieci.

5. Promowanie postaw aktywnych wśród osób niepełnosprawnych.
6. Zapewnienie pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, obejmującej wsparcie w zakresie rzeczowym, finansowym i psychologicznym.

E. Główni realizatorzy programu.

1. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.**
2. **Powiatowy Urząd Pracy.**
3. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.**
4. **Starostwo Powiatowe.**

F. Partnerzy w realizacji działań programowych.

1. **Ośrodki Pomocy Społecznej w poszczególnych gminach powiatu.**
2. **Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie radomszczańskim.**
   - Radomszczański Klub „AMAZONKI”

Radomsko, ul. Przedborska 39/41

- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne

Oddział Terenowy Radomsko, ul. Kopiec 17

- Polski Związek Niewidomych

Koło Terenowe Radomsko, ul. Przedborska 39

- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów

Oddział Rejonowy Radomsko, ul. Prymasa Wyszyńskiego 27

- Polski Związek Głuchych

Koło Terenowe Radomsko, ul. Prymasa Wyszyńskiego 27

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo
Radomsko, ul. Tysiąclecia 5

- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Osób Niepełnosprawnych „KONICZYNKA” Radomsko, ul. Jagiellońska 36

G. Oczekiwane rezultaty działań programowych

- Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym i chronionym rynku pracy.
- Zwiększenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych.
- Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w poszukiwaniu pracy.
- Ułatwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie kwalifikacji. zawodowych osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
- Upowszechnienie wśród pracodawców zatrudnienia wspomaganego osób niepełnosprawnych.
- Podniesienie świadomości lokalnej społeczności co do możliwości, potrzeb i praw osób z niepełnosprawnością.
- Poszerzenie oferty pomocowej jednostek pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Zwiększenie otwartości społeczności lokalnej na problemy wynikające z wykluczenia społecznego.
- Upowszechnianie rozwiązań służących aktywizacji, integracji społecznej i zawodowej oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych.
- Poszerzenie dostępu osób z niepełnosprawnością do życia społecznego i kulturalnego.
- Rozwój współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi statutowo realizującymi zadania w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, a organizacjami pozarządowymi.

H. Mierniki osiągnięcia celów:

- Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy
- Liczba osób niepełnosprawnych objętych różnymi formami aktywizacji zawodowej
- Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
- Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały pomoc na podjęcie własnej działalności
- Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały ze szkoleń, kwota wydatkowana na to zadanie
- Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej
- Liczba ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych
- Liczba dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych
- Liczba dofinansowań do likwidacji barier technicznych
- Liczba dofinansowań do likwidacji barier komunikacyjnych

- Liczba dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych osób z niepełnosprawnością,
- Liczba dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze
- Liczba dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny
- Liczba programów i projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych
- Liczba podmiotów realizujących na terenie powiatu działania na rzecz osób z niepełnosprawnością z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

I. Źródła finansowania działań programowych

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych będą finansowane ze:

- Środków własnych powiatu
- Środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
- Środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Środków Funduszu Pracy
- Środków Unii Europejskiej.

J. Monitoring

Mając na względzie monitoring prowadzenia działań ujętych w niniejszym Programie, sprawozdanie z realizacji Programu corocznie zostanie przedstawione Powiatowej Radzie Do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie bowiem z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zakresu działania powiatowych rad należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Uchwała Nr / / 2014
Rady Powiatu Radomszczańskiego
z dnia 2014 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 -2020

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 595, poz. 645) oraz art.35a ust.1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz.721, Nr 171, poz.1016, Nr 209,poz. 1243, poz. 1244, Nr 291, poz.1707, z 2012 r. poz. 986, poz.1456, z 2013 r. poz. 73,poz. 675, poz. 791, poz. 1446, poz. 1645) Rada Powiatu Radomszczańskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 – 2020 w brzmieniu określonym jak w załączniku do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Radomszczańskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt. 1 do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

a) rehabilitacji społecznej
b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Zadania, powyższe realizują:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – pkt a i c
- Powiatowy Urząd Pracy – pkt b

Poprzedni program przyjęty Uchwałą Nr XXXI / 240 / 2009 Rady Powiatu z dnia 28 kwietnia 2009 r. obowiązywał w latach 2009 – 2013, w związku z tym należy przyjąć program na lata następne, gdyż jest niezbędny przy ubieganiu się o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach programów celowych.

Program został opracowany w uzgodnieniu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy i Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę do spraw Osób Niepełnosprawnych w dniu 10.03.2014 r.